ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1971

Vyhlásené: 20.10.1971 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

107

ZÁKON

z 8. októbra 1971

o materskom príspevku

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1
Účel zákona

V záujme zlepšenia populačného vývoja sa poskytuje ženám, ak sa venujú starostlivosti o deti a nemajú v tomto čase príjem z pracovnej činnosti, materský príspevok podľa ďalších ustanovení tohto zákona.

Podmienky nároku

§ 2

(1) Na materský príspevok má nárok žena, ak

a) celodenne a riadne sa stará o dieťa do dvoch rokov veku a

b) okrem toho riadne sa stará o ďalšie dieťa alebo deti vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky, a ak ide o invalidné dieťa, ktoré vyžaduje stálu starostlivosť, do 26 rokov veku.

(2) Žene, ktorá sa celodenne a riadne stará len o dieťa do dvoch rokov veku, materský príspevok patrí,

a) ak ide o nevydatú, ovdovenú, rozvedenú alebo z iných vážnych dôvodov osamelú ženu, ktorá nežije s druhom, alebo

b) ak ide o dieťa, ktoré je invalidné a vyžaduje stálu starostlivosť, alebo

c) ak ide o dieťa, ktoré žena prevzala do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť.

(3) Materský príspevok podľa odseku 2 patrí, len ak žena

a) splnila podmienky pre priznanie peňažnej pomoci v materstve,*) alebo

b) bola ku dňu pôrodu dieťaťa (prevzatia dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť) zamestnaná (pracovne činná) v rozsahu zakladajúcom účasť na nemocenskom poistení pracovníkov (nemocenskom poistení členov výrobných družstiev, sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov, dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách a dôchodkovom zabezpečení občanov poskytujúcich služby a opravy na základe povolenia národného výboru) a v období jedného roka pred pôrodom (prevzatím dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť) bola zúčastnená na tomto poistení aspoň 90 dní.

(4) Ak ide o žiačky a študentky na dennom štúdiu na školách poskytujúcich stredné alebo vyššie vzdelanie alebo o žiačky vojenských škôl, hodnotí sa štúdium ako zamestnanie [odsek 3 písm. b)].

(5) Dieťaťom sa na účely tohto zákona rozumie vlastné dieťa ženy alebo dieťa, ktoré žena prevzala do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť. Za dieťa prevzaté do trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť sa považuje dieťa, ktoré bolo prevzaté do tejto starostlivosti na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo dieťa, ktorého matka zomrela, alebo dieťa manžela, ktoré mu bolo zverené do výchovy rozhodnutím súdu.

(6) Materský príspevok patrí, len ak deti uvedené v predchádzajúcich odsekoch majú štátne občianstvo Československej socialistickej republiky a žijú na jej území.

§ 3

(1) Materský príspevok patrí, len ak sa žena riadne stará o telesné a duševné zdravie a výchovu všetkých detí a v čase ťarchavosti sa podrobovala pravidelnej starostlivosti o ťarchavé ženy v zdravotníckych zariadeniach.

(2) Materský príspevok sa neprizná alebo odníme, ak spôsob života ženy je v rozpore so zásadami života občana socialistickej spoločnosti a ohrozuje tým vývoj a výchovu dieťaťa alebo detí.

§ 4

(1) Materský príspevok sa poskytuje, len ak žena v čase starostlivosti o dieťa do dvoch rokov veku nemá nárok na mzdu (plat, pracovnú odmenu, iný príjem zo zárobkovej činnosti) ani nepoberá peňažné dávky nemocenského poistenia (zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách) nahrádzajúce mzdu ani príspevok pred nástupom do nového zamestnania,*) príspevok pred umiestnením do zamestnania**) alebo príspevok po dobu prípravy na povolanie.***)

(2) Ak však žena poberá nemocenské, peňažnú pomoc v materstve alebo príspevok pred nástupom do nového zamestnania, príspevok pred umiestnením alebo príspevok po dobu prípravy na povolanie sumou, ktorá je nižšia, než by bol materský príspevok, a žena inak spĺňa ostatné podmienky nároku na materský príspevok, poskytuje sa jej materský príspevok vo výške rozdielu medzi týmto príspevkom a uvedenou dávkou, prípadne príspevkom pred nástupom do nového zamestnania, príspevkom pred umiestnením do zamestnania alebo príspevkom po dobu prípravy na povolanie.

(3) Ak ide o nevydatú, ovdovenú, rozvedenú alebo z iných vážnych dôvodov osamelú ženu, ktorá nežije s druhom, patrí materský príspevok, aj keď je žena zárobkovo činná, ak dieťa mladšie ako dva roky nemohlo byť z vážnych dôvodov umiestnené v jasliach a žena mu po dobu výkonu zamestnania (pracovnej činnosti) inak zabezpečila na svoj náklad potrebnú starostlivosť inou osobou, než sú rodičia alebo prarodičia otca alebo matky dieťaťa.

§ 5
Doba poskytovania materského príspevku

(1) Materský príspevok sa poskytuje najdlhšie do dňa, keď dieťa dovŕšilo dva roky veku, aj keď po pôrode tohto dieťaťa ďalšie dieťa (§ 2 ods. 1 písm. b) zomrelo, ukončilo povinnú školskú dochádzku alebo invalidné dieťa dovŕšilo vek 26 rokov, prestalo byť invalidné alebo odpadla potreba stálej starostlivosti oň.

(2) Ak dieťa mladšie ako dva roky alebo žena je zo zdravotných dôvodov v ústavnom ošetrovaní po dobu dlhšiu ako tri mesiace, materský príspevok sa začínajúc štvrtým mesiacom neposkytuje. Príslušný orgán (§ 11) môže však zo závažných dôvodov rozhodnúť, že sa materský príspevok bude poskytovať aj naďalej.

§ 6
Výška materského príspevku

(1) Materský príspevok je, ak sa žena stará

o jedno dieťa do dvoch rokov veku	500 Kčs,
o dve deti do dvoch rokov veku	800 Kčs,
o tri a viac detí do dvoch rokov veku za kalendárny mesiac	1 200 Kčs.

(2) Ak materský príspevok patrí len po časť mesiaca, je pri starostlivosti

o jedno dieťa do dvoch rokov veku	16 Kčs,
o dve deti do dvoch rokov veku	26 Kčs,
o tri a viac detí do dvoch rokov veku za kalendárny deň	40 Kčs

(3) Materský príspevok sa poskytuje mesačne pozadu.

§ 7
Zmena a vrátenie materského príspevku

(1) Ak sa zmenia alebo odpadnú skutočnosti rozhodujúce pre nárok na materský príspevok alebo jeho výšku alebo ak materský príspevok sa priznal na podklade omylu, materský príspevok sa odoberie alebo zníži alebo jeho výplata zastaví dňom, keď nastal niektorý z uvedených dôvodov pre tieto opatrenia; ak sa však materský príspevok už vyplatil, odoberie sa, zníži alebo sa zastaví výplata príspevku odo dňa nasledujúceho po poslednom dni, za ktorý sa príspevok už vyplatil. Materský príspevok sa zvýši odo dňa, od ktorého patrí, pokiaľ nárok na materský príspevok za jednotlivý kalendárny mesiac nie je premlčaný.

(2) Ak žena zavinila, že materský príspevok sa vyplácal neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinná tento príspevok vrátiť; to platí najmä, ak príspevok vylákala, zamlčala niektorú rozhodujúcu skutočnosť alebo nesplnila inú závažnú povinnosť uloženú týmto zákonom. O povinnosti vrátiť preplatok rozhoduje orgán, ktorý je príslušný rozhodovať o priznaní alebo odňatí materského príspevku (§ 11). Sumy neprávom prijaté, pokiaľ je žena povinná ich vrátiť na základe vykonateľného rozhodnutia, sa môžu zrážať aj z bežne vyplácaného alebo neskôr priznaného materského príspevku alebo zo mzdy alebo iného pracovného príjmu; pritom obdobne platia predpisy o sumách, ktoré nemožno zhabať pri výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.*)

§ 8
Premlčanie nároku na materský príspevok

Nárok na materský príspevok za kalendárny mesiac sa premlčuje uplynutím jedného roka od posledného dňa v mesiaci, za ktorý príspevok patril.

§ 9
Úhrada

Výdavky vzniknuté poskytovaním materského príspevku uhrádza štát.

Organizácia a konanie

§ 10
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na materský príspevok uplatňujú

a) pracovníčky v pracovnom pomere a ženy, ktoré sú zúčastnené na nemocenskom poistení ako pracovníčky v organizácii vykonávajúcej ich nemocenské poistenie,

b) členky výrobných družstiev v družstve, v ktorom sú pracovne činné,

c) družstevné roľníčky v jednotnom roľníckom družstve, v ktorom sú pracovne činné,

d) vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a príslušníčky zborov nápravnej výchovy na orgánoch, ktoré vykonávajú ich nemocenskú starostlivosť,

e) ostatné ženy na okresnom národnom výbore príslušnom podľa ich trvalého pobytu.

(2) Ak má žena dve alebo niekoľko zamestnaní (pracovných činností), uplatní nárok na materský príspevok v organizácii, v ktorej dosahovala najvyšší zárobok.

§ 11
Orgány rozhodujúce o materskom príspevku

(1) O materskom príspevku rozhoduje orgán príslušný na vykonávanie nemocenského poistenia, na ktorom je žena zúčastnená (zabezpečenia v chorobe, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách); pre rozhodovanie o materskom príspevku, pre konanie o ňom a pre jeho výplatu obdobne platia predpisy o nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe, nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách).

(2) V ostatných prípadoch rozhoduje o materskom príspevku okresný národný výbor [§ 10 ods. 1 písm. e)]; pritom postupuje podľa správneho poriadku. Materský príspevok vypláca okresný národný výbor najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom boli splnené podmienky pre nárok na tento príspevok.

(3) Pre úlohy závodov a orgánov nemocenského poistenia, ako aj pre vykazovanie, zúčtovanie a úhradu materského príspevku medzi závodmi a orgánmi nemocenského poistenia obdobne platia predpisy o nemocenskom poistení pracovníkov.

(4) Invaliditu posudzujú na účely tohto zákona orgány sociálneho zabezpečenia.

§ 12
Povinnosti oprávnenej ženy

(1) Žena, ktorá uplatňuje nárok na materský príspevok, je povinná osvedčiť skutočnosti, ktoré sú potrebné na rozhodnutie o materskom príspevku.

(2) Žena je povinná hlásiť zmeny v skutočnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre nárok na materský príspevok alebo jeho zánik alebo pre výšku a výplatu materského príspevku, najneskôr do 15 dní odo dňa, keď zmena nastala.

§ 13
Súčinnosť zdravotníckych zariadení, školských orgánov a orgánov poverených starostlivosťou o deti a mládež

Zdravotnícke zariadenia, školské orgány a orgány poverené starostlivosťou o deti a mládež podávajú vo svojej pôsobnosti orgánom príslušným na rozhodovanie o nároku na materský príspevok hlásenia o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre vznik a trvanie nároku na materský príspevok.

§ 14
Odstraňovanie tvrdostí

Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní tohto zákona, môžu odstraňovať

okresné správy nemocenského poistenia, ak ide o ženy zúčastnené na nemocenskom poistení pracovníkov,

príslušný zväz výrobných družstiev, ak ide o členky týchto družstiev zúčastnené na nemocenskom poistení členov výrobných družstiev,

orgány príslušné na odstraňovanie tvrdostí na úseku nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách, ak ide o vojačky v činnej službe, príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov a príslušníčky zborov nápravnej výchovy;

v ostatných prípadoch môže tieto tvrdosti odstraňovať okresný národný výbor.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 15

(1) Materský príspevok podľa tohto zákona patrí od 1. októbra 1971 a nahrádza materský príspevok poskytovaný podľa doterajších predpisov.

(2) Ženám, ktoré sa 1. októbra 1971 starajú o dieťa do dvoch rokov veku a spĺňajú ostatné podmienky ustanovené týmto zákonom, sa poskytuje materský príspevok od uvedeného dňa po dobu ustanovenú týmto zákonom. Príspevok sa poskytne, aj keď skutočnosť uvedená v § 5 ods. 1 nastala pred týmto dňom.

(3) Splnenie podmienky podrobiť sa v čase ťarchavosti pravidelnej starostlivosti o ťarchavé ženy v zdravotníckych zariadeniach (§ 3 ods. 1) sa nevyžaduje, ak sa dieťa narodí v čase pred 1. aprílom 1972.

§ 16

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí môže po dohode s Ústrednou radou Československého revolučného odborového hnutia a príslušnými ústrednými orgánmi ustanoviť podrobnosti na vykonanie tohto zákona, najmä o tom, ako sa uplatňuje nárok na materský príspevok a ako sa tento príspevok vykazuje, zúčtováva a uhrádza.

§ 17

Zrušuje sa zákon č. 154/1969 Sb. o materskom príspevku.

§ 18

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Svoboda v. r.

Dr. Hanes v. r.

Dr. Štrougal v. r.

*) Zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia.Zákon č. 103/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení zákonov č. 141/1965 Zb., č. 116/1967 Zb., č. 89/1968 Zb., č. 161/1968 Zb. a č. 71/1970 Zb.Vyhláška Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia, Ústrednej rady odborov a Ministerstva zdravotníctva č. 21/1965 Zb. o dôchodkovom zabezpečení, nemocenskom poistení a preventívnej a liečebnej starostlivosti niektorých občanov činných pri poskytovaní služieb.Predpisy zakladajúce v niektorých skupinách pracujúcich účasť na nemocenskom poistení pracovníkov, najmä zákon č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov v znení uverejnenom pod č. 19/1970 Zb. a zákon č. 57/1963 Zb. o advokácii.

*) Vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 74/1970 Zb., ktorou sa upravuje uvoľňovanie, umiestňovanie a hmotné zabezpečenie pracovníkov v súvislosti s vykonávaním racionalizačných a organizačných opatrení.

**) § 72 zákona č. 101/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 94 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 102/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení.

***) § 72 zákona č. 101/1964 Zb., § 95 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 102/1964 Zb., § 108 zákona č. 103/1964 Zb. o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov a § 78 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 104/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov.

*) § 276 a nasledujúce zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.